

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňuje s hlediska zmatečního důvodu čís. 5 § 344 tr. ř., že nebylo vyhověno návrhu obhájcovu, by dána byla dodatečná otázka ve smyslu § 187 tr. zák. Jelikož porušení zákonitých předpisů o kladení otázek tvoří samostatný důvod zmatečnosti dle § 344 čís. 6 tr. ř., nelze dotčenou výtku uplatňovati jako všeobecný důvod zmatečnosti dle § 344 tr. zák. čís. 5. Než i uplatňování s hlediska zmatku dle § 344 čís. 6 tr. ř. brání předpis předposledního odstavce § 344 tr. ř. Neboť dobrodiní § 187 tr. zák. nepřichází v úvahu pro beztrestnost v případě zločinu § 101 tr. zák., nýbrž bylo by přišlo toliko v úvahu v případě odsouzení pro krádež. Ježto však porotcové zodpověděli již první hlavní otázku, znějící na zločin zneužití moci úřední, kladně, takže ku zodpovědění eventuelní otázky na krádež vůbec ani nedošlo, jest nepochybným, že nepoložení otázky ve smyslu § 187 tr. zák. nemohlo býti obžalovanému na újmu.

Čís. 581.

Pod skutkovou podstatu § 65 a) tr. zák. spadají po případě i útoky proti vládě odstouplé, má-li býti jimi popuzováno proti státní správě vůbec.

(Rozh. ze dne 22. října 1921, Kr II 262/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 11. března 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem rušení veřejného pokoje dle § 65 lit. a) tr. zák., napadený rozsudek zrušil a vrátil věc porotnímu soudu v Brně, by ji znovu projednal a rozhodl — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost vytýká rozsudku zmatek dle § 281 čís. 9 a) b) tr. ř., ježto zjištěný výrok stěžovatelův na schůzi: »že republika pro dělnictvo nic neudělala, že ministři soudruzi dělníky zradili a že je třeba ze strany je vyloučiti«, nejsou trestnými vůbec, nýbrž jen ve smyslu ústavních zákonů (§ 117 ústavní listiny) republiky dovolenou kritikou. Uvedený paragraf ústavní listiny zásadně povoluje volný projev mínění slovem, písmem, tiskem, obrazem a pod. »jen v mezích zákona« a vylučuje tedy projev mínění, přesahující meze § 65 tr. zák. Dlužno ovšem přisvědčiti stížnosti, že předpis § 65 a) tr. zák., který s hlediska absolutistické doby vydání zákona postihoval by téměř každou nepříznivou kritiku vládních výkonů, v době ústavou zaručených práv státního občanstva vyžaduje výkladu méně doslovného, liberálnějšího. Slova shora uvedená obsahují zajisté nepříznivou kritiku výkonů vlády, ovšem vzhledem k tomu, že v době schůze zástupci sociálně demokratické strany ve vládě již nebyli, spíše vlády odstouplé. Než ani to nevylučovalo by ještě zásadně použití předpisu § 65 a) tr. zák., kdyby bylo bezvadně zjištěno, že dle úmyslu řečníkova útokem proti vládě odstouplé a jejím členům popuzováno býti mělo k opovržení a nenávisti proti státní správě vůbec, k čemuž by za

poměrů tehdejších ani útok takový nemusil býti nezpůsobitelným. Než po stránce subjektivní dává rozsudek jen výraz názoru soudu, že si byli obžalovaní trestných činů dobře vědomi, »což prý nejlépe z výsledků průvodního řízení jest vidno, aniž tvrzení obžalovaných vyvráceno jest jmenovanými svědky«. S tak málo význačným obsahem výroku, v němž soud shledal popuzování k opovržení a nenávisti proti správě státu, nelze řešiti otázku, zda šlo v tomto případě skutečně o zločin dle § 65 a) tr. zák., jak vyslovuje rozsudek, či jen o velmi nepříznivou kritiku dřívější vlády, ani způsobem pozitivním, ani negativním, a nutno výrok odsuzující, o tento nedostatečný podklad se opírající, nazvati právně pochybeným.

Čís. 582.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Hostinský není oprávněn, by překročil nejvyšší cenu piva z důvodu, že poskytl bez úplaty vyhrazenou místnost.

(Rozh. ze dne 24. října 1921, Kr I 599/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Hoře Kutné ze dne 2. června 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem předražování dle § 7, odstavec první a třetí zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Výrok, odsuzující stěžovatele pro předražování piva, má stížnost za právně pochybený, ježto prý tu nebylo využití mimořádných poměrů válkou způsobených a nešlo též o cenu přemrštěnou. Bylať prý cena piva zvyšována pouze příslušníkům organizace národně sociální, konavším v hostinci stěžovatelově schůzi, aniž organizace platila nějaké úplaty za používání hostinské místnosti, jak prý obvyklo. Vůči dnešním poměrům dělnictva je prý zvýšení ceny sklenice piva o 10 haléřů zcela nepatrným a nebyla prý cena piva zvýšena ani o tolik, co činil by příplatek za používání místnosti. Rozsudek především odmítá hájení se obžalovaného při hlavním přelíčení, že by býval měl obžalovaný ujednáno s předsednictvím organizace požadování příplatku, a připouští jen, což ale s hlediska § 7 lichevního zákona je nerozhodno, že členové organizace ničeho proti němu nenamítali, poněvadž zákon tresce i pouhé přijetí přemrštěné ceny dobrovolně poskytnuté. Jinak však přisvědčiti jest právnímu názoru soudu lichevního, že by ani takové ujednání nebyvalo opravňovalo stěžovatele požadovati za pivo cenu, převyšující značně cenu vládním nařízením ustanovenou. Byl-li obžalovaný toho mínění, že mu návštěva členstva organizace při schůzi větším odbytem piva náklad propůjčení hostinské místnosti nenahradí, — že by byla vyhrazena zvláštní místnost pro členy organizace, nebylo nikde tvrzeno, — bylo na něm, by si s pořadatelstvem přiměřenou úplatu vyjednal. Cenu vzhledem ku ceně úřední zřejmě přemrštěnou ani pod titulem úplaty za místnosti od členů požadovati neměl, ježto v tom spočívá obcházení cenového nařízení na újmu jednotlivých